

KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET

Verdalskalk AS
Kalkveien 40
7670 INDERØY

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Att Trond Johansen

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@klif.no
Internett: www.klif.no

Dato: 31.03.2011

Vår ref.: 2006/91 405.141

Deres ref.:

Saksbehandler: Kjersti Furset, telefon: 22 57 36 50

Vedtak om godkjenning av rapport om kvotepliktige utslipp i 2010 for Verdalskalk

---

Klif kontrollerer og godkjenner de kvotepliktige virksomhetenes rapportering av CO₂-utslipp. Vi har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge til grunn innrapporterte utslippstall når kvoteplikten skal gjøres opp innen 30. april 2011. Verdalskalk har i 2010 hatt et kvotepliktig utslipp på 65 453 tonn CO₂.

Klif vurderer bedriftens usikkerhetsberegninger for bedriftsspesifikke utslippsfaktorer som mangelfulle, og det er forbedringspunkter i usikkerhetsberegningene for aktivitetsdata.

Bedriften har ikke sendt inn dokumentasjon som viser at de har gjort vurderinger av om ikke-akkreditert laboratorium holder tilfredsstillende kvalitet, herunder vurdering av resultatene fra deltakelse i ringtester.

Klif forutsetter at Verdalskalk snarest gjennomfører nødvendige tiltak for å korrigere overstående punkter. Klima- og forurensningsdirektoratet vil følge opp dette gjennom tilsyn i 2011.

Vedtaket om godkjenning av rapport og fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet.

---

1. Sakens bakgrunn

Vi viser til utslippsrapport innlevert 28. februar 2011, endret rapport innsendt 18. mars 2011 og korrigeret rapportering for utslipp fra forbrenning av spillolje 25. mars 2011. Vi

viser også til møte med SINTEF 7. desember 2010 om usikkerhetsberegninger for flere virksomheter, blant annet Verdalskalk.

I godkjenningsvedtaket for kvoterapportering for 2009 påpekte Klif flere vesentlige feil og mangler ved innsendte usikkerhetsberegninger fra virksomheten. I møte 7. desember 2010 frafalt vi kravet om nye usikkerhetsberegninger for 2009, under forutsetning av at Verdalskalks usikkerhetsberegninger for aktivitetsdata og utslippsfaktorer for kildestrøm 1 (spillolje) og 2 (kalkstein) ble gjennomført i henhold til GUM¹, for rapporteringen for 2010.

Kvotepiktige virksomheter skal rapportere sine utslipp av CO₂ innen 1. mars året etter at utslippene fant sted. Dette følger av lov 17. desember 2004 nr. 99 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven) § 16 første ledd og tillatelse til kvotepiktige utslipp av klimagasser av 15. mars 2005, sist endret 9. januar 2009. Nærmere regler om rapporteringen, herunder regler om hva som skal rapporteres og hvordan utslippene skal beregnes eller måles, er gitt i forskrift 23. desember 2004 nr. 1851 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteforskriften) kapittel 2 med vedlegg.

Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepiktiges rapportering av CO₂-utslipp, i henhold til klimakvoteloven § 17.

2. Klifs vurdering

Overholdelse av fristen for innlevering av utslippsrapport

Verdalskalk sendte inn utslippsrapport for bedrifter med kvotepiktige utslipp av CO₂ den 28. februar 2011, som er innen fristen.

Verdalskalk har imidlertid sendt inn endret rapport og usikkerhetsberegninger 18. mars 2011, og korrigert rapportering av utslipp fra spillolje 25. mars 2011. Klif understreker at klimakvoteforskriftens krav til rapportering innen 1. mars innebærer at en fullstendig rapport skal leveres innen fristen. Vi forventer at det ved neste års rapportering leveres en fullstendig utslippsrapport innen fristen.

Klima- og forurensningsdirektoratet har lagt utslippsrapporten 18. mars, med korrigert rapportering for kildestrøm 1 innsendt i e-post av 25. mars, til grunn for dette vedtaket.

Vurdering av kvotepiktige CO₂-utslipp

Kvoteplikt

Kvoteplikten for Verdalskalk er knyttet til bedriftens produksjon av brentkalk. For en nærmere presisering av kvoteplikten omfang vises det til bedriftens tillatelse til kvotepiktige utslipp, sist endret 9. januar 2009.

---

¹ Guide to the expression of uncertainty in measurement

Kilder til kvotepliktige utslipp

Bedriften har i 2010 hatt kvotepliktige utslipp fra følgende kildestrømmer:

Kildestrømnr	Kildestrøm
1	Spillolje
2	Kalkstein
3	Lett fyringsolje

Verdalskalk har ikke rapportert om kvotepliktige utslipp som ikke er omfattet av tillatelsen.

Vurdering av aktivitetsdata

Verdalskalk har rapportert aktivitetsdata og usikkerhet i beregning av aktivitetsdata. De rapporterte dataene fremgår i tabellen nedenfor. Der fremgår også kravet til usikkerhet i beregning av aktivitetsdata som er stilt i tillatelsen.

Kildestrømnr	Kildestrøm	Aktivitetsdata	Usikkerhetskrav	Rapportert usikkerhet
1	Spillolje	6 406 tonn*	1,5 %	0,5 %
2	Kalkstein	108 539 tonn	2,5 %	0,57 %
3	Lett fyringsolje	9 tonn	1,5 %	Ikke rapportert

*) tallet avviker fra rapport, korrigert ihht opplysninger sendt inn av bedriften i e-post av 25. mars 2011.

Verdalskalk har levert beregninger av usikkerheten i aktivitetsdata for kildestrøm 1 og 2. For kildestrøm 1 er ikke uttrykket for beregning av usikkerhet satt opp riktig. Siden usikkerhetsbidrag fra inn- og utgående lagerbeholdning er korrelerte og like store, vil disse i prinsippet ikke påvirke usikkerhetsberegningen for 2010. Verdalskalk må sørge for at usikkerhetsberegningen for aktivitetsdata for 2011 blir satt opp riktig.

Klif anser likevel den innsendte dokumentasjonen for tilstrekkelig til å dokumentere at kravene til usikkerhet i tillatelsen er overholdt.

For kildestrøm 2 har Verdalskalk rapportert en usikkerhet i aktivitetsdata på 0,57 %. Klif finner det vanskelig å etterkontrollere at alle relevante usikkerhetsbidrag er inkludert i beregningen. Videre er det mangler i usikkerhetsberegningen for bedriftsspesifikk utslipps- og omregningsfaktorer, som inngår i beregningen av usikkerhet i aktivitetsdata, og det er derfor grunn til å tro at det kan være følgefeil i beregningen av usikkerhet i aktivitetsdata. Klif har ikke mulighet til å kontrollregne dette uten bekreftede inngangsstørrelser, og legger derfor rapportert usikkerhet til grunn ved godkjenning av rapporten. Vi forutsetter at bedriften kontrollerer dette ved ny gjennomgang av usikkerhetsberegningene.

Det følger av klimakvoteforskriften § 2-5 bokstav d at virksomheten skal rapportere hvordan usikkerheten i aktivitetsdata er fremkommet. Virksomheten har ikke sendt inn usikkerhetsberegninger for kildestrøm 3. I følge virksomhetens utslippsrapport var utslippene fra kildestrøm 3 ni tonn i 2010. På bakgrunn av at utslippene fra kildestrøm 3

har vært såpass lave, vil ikke Klif kreve nærmere oppfølging av dette i forbindelse med godkjenning av utslippsrapporten for 2010.

I henhold til klimavoteforskriften § 2-2 fjerde ledd kan det for kildestrømmer som til sammen utgjør mindre enn 2 % av det totale årlige utslippet, benyttes en egnet, alternativ metode for beregning av kvotepliktige utslipp. Dette vil i praksis innebære forenklete rapporteringskrav for slike kildestrømmer.

Bedriften søker i form av et avsnitt i rapport for usikkerhet i rapporterte CO₂-utslipp, om unntak fra krav om dokumentasjon på usikkerheten i aktivitetsdata for kildestrøm 3. Dette på bakgrunn av at utslippene fra denne kildestrømmen utgjør mindre enn 2 % av det totale årlige utslippet. Vi gjør oppmerksom på at eventuelle unntak må inkluderes i tillatelsen, og at søknader om endring av tillatelsen skal sendes inn i god tid før rapporteringen. Videre er det en forutsetning at utslippene fra kildestrømmen vil være stabilt under 2 % for å få forenklet rapportering. Det går ikke klart fram om bedriften ønsker unntak i 2010, eller varig endring av tillatelsen.

Det er enkelte mangler i bedriftens beregning av usikkerhet i aktivitetsdata, men det er Klifs vurdering at virksomheten har framskaffet aktivitetsdataene i henhold til tillatelsen.

Vurdering av faktorer

For kildestrøm 3 har bedriften, i tråd med tillatelsen, benyttet standardutslippsfaktor og standard oksidasjonsfaktor ved beregningen av det kvotepliktige utslippet.

For kildestrøm 1 og 2 kreves det i tillatelsen at det benyttes bedriftsspesifikke utslippsfaktorer ved beregningen av det kvotepliktige utslippet. Verdalskalk har rapportert faktorer og usikkerhet i faktorene for disse kildestrømmene. De rapporterte dataene fremgår i tabellene nedenfor. Der fremgår også kravet til usikkerhet i faktoren som er stilt i tillatelsen.

Utslippsfaktor

Kildestrøm nr	Kildestrøm	Bedriftsspesifikk utslippsfaktor	Usikkerhetskrav	Rapportert usikkerhet
1	Spillolje	2,940* tonn CO ₂ /tonn kildestrøm	0,5 %	0,62 %
2	Kalkstein	0,4379 tonn CO ₂ /tonn kildestrøm	0,83 %	0,66 %

*) vektet midlere faktor. Utslipp fra forbrenning av spillolje er beregnet pr måned (aktivitetsdata_{mnd} * utslippsfaktor_{mnd}) og summert.

Omregningsfaktor

Kildestrøm nr	Kildestrøm	Bedriftsspesifikk omregningsfaktor	Usikkerhetskrav	Rapportert usikkerhet
2	kalkstein	0,9798	0,83 %	0,53 %

Utslippfaktorer for spillolje og kalkstein er framkommet i henhold til programmet. Verdalskalk har levert beregninger for usikkerhet i utslippsfaktor for spillolje og kalkstein, og for bedriftsspesifikk omregningsfaktor for kalkstein. Alle usikkerhetsberegningene er gjennomført av SINTEF.

Vi ser det som positivt at målefunksjonene og hvilke vurderinger som er gjort, i større grad enn tidligere er synliggjort i usikkerhetsberegningene. Etter vår vurdering er likevel ikke usikkerhetsberegningene knyttet til utslippsfaktorer og omregningsfaktor gjennomført på tilfredsstillende måte. Dette skyldes eksempelvis:

- Usikkerhetsbidrag er utelatt uten dokumentasjon for at disse er neglisjerbare, og noen av opplysningene synes framkommet ved antakelser. En representativ prøvetaking medfører ikke at usikkerhetsbidrag fra for eksempel variasjon og prøvebehandling faller bort.
- Noen forhold som tilsynelatende går på forståelse av usikkerhetsberegning medfører feil i beregningene, og dermed i usikkerheten (det er for eksempel følsomhetsfaktor og ikke usikkerhet som framkommer ved partiell derivasjon av målefunksjonen, og hvilken statistisk fordeling en usikkerhet har, vil ha følger for omregning mellom standard og utvidet usikkerhet)

Særskilt vurdering usikkerhetsberegning for utslippsfaktor – spillolje

Verdalskalk har rapportert usikkerhet på 0,62 % i bestemmelse av bedriftsspesifikk utslippsfaktor for kildestrøm 2, noe som overstiger kravene i tillatelsen. Bedriften har kun inkludert usikkerhetsbidrag fra analyse (0,5 %) av karbon i spillolje i beregningen. Regnefeil gjør at bedriften rapporterer overskridelse av usikkerhetskravet på dette grunnlaget. Usikkerhetsbidrag fra variasjon i spillolje og prøvebehandling er utelatt fra usikkerhetsberegningen for utslippsfaktor for året. Så lenge bedriften beregner utslipp ved å knytte faktor pr måleperiode (hver blandprøve) direkte til forbrukt mengde spillolje for samme periode, og det tas mengdeproporsjonale, representative prøver, kan vi godta at variasjon utelates fra usikkerhetsberegningen. Dette forutsetter at bedriftsspesifikk utslippsfaktor kun benyttes for det parti av brensel de var ment å representere. Bedriften kan ikke beregne gjennomsnittlig utslippsfaktor og kombinere denne med aktivitetsdata for året.

Vi kan ikke se at bedriften har vurdert om prøvebehandling kan gi usikkerhetsbidrag som bør inkluderes i usikkerhetsberegningen. Dette bør vurderes enten gjennom parallelle analyser, eller ved opplysninger fra leverandør av analysetjenester.

Særskilt vurdering av usikkerhet i utslippsfaktor– kalkstein

Verdalskalk har rapportert en usikkerhet på 0,66 % for bedriftsspesifikk utslippsfaktor for kalkstein. Det er gjort noen feil i usikkerhetsberegningen, og flere usikkerhetsbidrag er utelatt. Vi finner det derfor overveiende sannsynlig at usikkerheten er høyere enn det som er rapportert. Vi har imidlertid ikke de nødvendige data for å gjøre en fullgod kontrollregning, og kan derfor ikke si med sikkerhet om dette medfører at kravet til usikkerhet er overskredet, eller om en eventuell overskridelse er vesentlig.

Bedriften har lagt til grunn standard oksidasjonsfaktor ved beregning av utslippene fra kildestrøm 1, og bedriftsspesifikk omregningsfaktor for kildestrøm 2.

Usikkerhetsberegninger for omregningsfaktor er gjennomført på samme måte som for bedriftsspesifikk utslippsfaktor, og vi kommenterer derfor ikke dette nærmere her.

Verdalskalk benytter ikke-akkreditert laboratorium for analyser av kalkstein og brentkalk. En forutsetning for å kunne benytte ikke-akkreditert laboratorium, er at bedriften kan dokumentere at kvaliteten på analysene er like god som ved et akkreditert, jfr klimavoteforskriften vedlegg 3 pkt B. Dokumentasjon kan gjøres på flere måter, enten ved sammenlignende analyser mot akkreditert laboratorium eller ved deltakelse i ringtester.

Virksomheten har tidligere opplyst at den vil dokumentere kvaliteten ved å delta i årlige ringtester. Klif mottok resultater fra deltakelse i ringtester i 2009 i brev fra Verdalskalk datert 30. juli 2010. Vi bemerket i møte 7. desember 2010 at virksomheten ikke hadde gjort noen vurdering av om resultatene var innenfor akseptkriterier/aksjonsgrenser (z-score, En-verdi). Dette er heller ikke gjort for ringtestene i 2010. Selve resultatene fra deltakelse i ringtest ble sendt inn 28. mars 2011, 28 dager etter rapporteringsfristen.

Oppfølging

Vi ser det som kritikkverdig at Verdalskalk har levert mangelfulle og til dels feil usikkerhetsberegninger. Vi minner bedriften om viktigheten av å benytte kompetente ressurser til usikkerhetsberegninger. Det er mangler i usikkerhetsberegningene både for aktivitetsdata og bedriftsspesifikke utslippsfaktorer. Det er i hovedsak manglene i usikkerhetsberegningene for bedriftsspesifikke utslippsfaktor som er betydelige.

Det er helt nødvendig av bedriften gjør en vurdering av resultatene fra ringtester de deltar i, da dette er vesentlig for å kunne vurdere om kvaliteten på laboratoriet de benytter, er tilfredsstillende.

Klif forutsetter at Verdalskalk snarest gjør de nødvendige tiltak for å korrigere overstående punkter. Klima- og forurensningsdirektoratet vil følge opp dette gjennom tilsyn i 2011.

Kvotepliktig utslipp

Usikkerhetsberegningene for bedriftsspesifikke utslippsfaktorer for kildestrømmene 1 og 2 er ikke tilfredsstillende gjennomført, som beskrevet ovenfor. Klif har imidlertid lagt bedriftens rapporterte data til grunn ved beregning av bedriftens kvotepliktige klimagassutslipp.

Dette gir følgende kvotepliktige utslipp i 2010:

Kildestrømnr	Kildestrøm	Aktivitetsdata	Utslippsfaktor tonn CO ₂ /tonn kildestrøm	Oksidasjons-/ omregnings- faktor	Kvotepliktig utslipp Tonn CO ₂
1	Spillolje	6 406 tonn	2,94*	1	18 856,00*
2	Kalkstein	108 539 tonn	0,4379	0,9798	46 569,14
3	Lett fyringsolje	9	3,17	1	28,21
Totale kvotepliktige utslipp					65 453,35

* Tallene for spillolje avviker noe fra virksomhetens rapport, da vi har brukt korrigerte opplysninger fra virksomheten, jf. e-post av 25. mars 2011.

Klif påpeker at dersom virksomheten ved rapporteringen har gitt feilaktige opplysninger om forhold som kan påvirke utslippstallet, vil dette kunne føre til brudd på oppgjørsplikten etter klimakvoteloven § 13. Dette vil igjen kunne gi grunnlag for ileggelse av overtredelsesgebyr tilsvarende 100 euro for hvert tonn rapporteringspliktig utslipp som det ikke leveres inn kvoter for, jf klimakvoteloven § 21.

3. Vedtak om godkjenning av kvotepliktige utslipp

Klif har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge til grunn innrapporterte utslippstall når kvoteplikten skal gjøres opp 30. april 2011. Bedriften har hatt et kvotepliktig utslipp på **65 453** tonn CO₂ i 2010. Vedtaket om godkjenning av rapport om kvotepliktige utslipp er hjemlet i klimakvoteloven § 17 første ledd.

4. Oppgjør av kvoteplikten

Innen 30. april 2011 må alle kvotepliktige virksomheter overføre det antall kvoter som svarer til virksomhetens kvotepliktige utslipp i 2010 til Statens oppgjørskonto i kvoteregisteret, jf. § 13 i klimakvoteloven. For Verdalskalk innebærer dette at **65 453** kvoter skal overføres fra bedriftens driftskonto i kvoteregisteret til Statens oppgjørskonto. Vi har registrert bedriftens kvotepliktige utslippstall i kvoteregisteret. Se punkt 4.5.2 i kvoteregisterets brukermanual for mer informasjon. Brukermanualen kan lastes ned fra www.kvoteregister.no.

Tilgang til meny for innlevering av kvoter til oppgjør åpnes mandag 11. april 2011. Vi minner om at bedriftens driftskonto nå er tilknyttet en tilleggsrepresentant (AAR). Vedkommende person må godkjenne overføringen initiert av primær (PAR) eller sekundær kontorepresentant (SAR) innen oppgjørsfristen 30. april.

Vi gjør oppmerksom på at manglende overholdelse av oppgjørsfristen vil føre til at virksomheten ilegges et overtredelsesgebyr på 100 euro pr kvote som ikke er innlevert, jfr. klimakvoteloven § 21.

5. Gebyr

Klif's behandling og godkjenning av utslippsrapporten er omfattet av en gebyrordning, jf. § 5-5 i klimakvoteforskriften. Basert på vår ressursbruk i forbindelse med behandling og godkjenning av rapporten er det fastsatt en gebyrsats etter høy gebyrklasse. Bedriften skal derfor betale et gebyr på kr. 30 000,-.

Faktura vil bli ettersendt.

6. Klage

Vedtaket om godkjenning av rapport, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Klif.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at godkjenningen av den kvotepliktige utslippsrapporten ikke skal legges til grunn ved oppgjør av kvoteplikten 30. april 2011.

Opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil vi kunne gi på forespørsel.

7. Oppsummering

Klif godkjenner Verdalskalks rapport om kvotepliktige utslipp i 2010. Vedtaket er hjemlet i klimakvoteloven § 17 første ledd.

Rapporten har mangler i usikkerhetsberegninger. Dette gjelder både for aktivitetsdata og bedriftsspesifikke utslippsfaktorer, men det er særlig sistnevnte som er vesentlig og som kan ha følger for rapporterte utslipp.

Bedriften har ikke sendt dokumentasjon som viser at de har gjort de vurderinger av om ikke-akkreditert laboratorium holder tilfredsstillende kvalitet, herunder vurderinger av resultatene fra deltakelse i ringtester.

Klif forutsetter at Verdalskalk gjør de nødvendige tiltak for å korrigere overstående punkter snarest. Klima- og forurensningsdirektoratet vil følge opp dette gjennom tilsyn i 2011.

Verdalskalk ilegges et gebyr på kr 30 000 for vår behandling av utslippsrapporten.

Vedtaket om godkjenning av rapport og fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet.

Virksomhetens kvotepliktige utslipp vil bli offentliggjort på www.norskeutslipp.no

Med hilsen

Trine Berntzen
prosjektleder

Kjersti Furset
senioringeniør

Kopi:

Verdal kommune, Johannes Bruns gate 2, 7650 Verdal
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Miljøvern avdelingen, 7734 Steinkjer